

І. Г. Приходько
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

КИЇВСЬКА ШКОЛА МЕДІАЛІНГВІСТИКИ: ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МАСМЕДІЙНОГО ПРОСТОРУ

Розширення медіапростору, медіатизація сучасного соціуму і використання ЗМІ як інструменту глобальних інформаційних війн сприяють розвитку медіалінгвістики як наукової дисципліни. Інтерес до напрямку зростає в різних країнах, формуються дослідницькі школи. У статті розглядаються основні наукові напрямки дослідження масмедійного комунікативного простору України протягом 2003–2015 рр.

Ключові слова: *медіалінгвістика, медіакомунікація, медіатекст, масмедійний дискурс*

Серед актуальних напрямків дослідження в сучасному мовознавстві одне з перших місць за своєю перспективністю та актуальністю безперечно займає медіалінгвістика. Активний розвиток зазначеного наукового напрямку пов'язаний з тим, що саме мова засобів масової інформації відображає всі зміни, що відбуваються в суспільстві, оскільки орієнтована на спонтанну мову, не пов'язана цензурними обмеженнями і прагне репрезентувати дійсність такою, якою вона є. У зв'язку з цим вивчення мови ЗМІ і медіамовлення набуває особливої значущості не лише в лінгвістичному, а й в соціальному плані, і передбачає використання нового для мовознавців інструментарію суміжних гуманітарних наук [16, с. 14]. Робляться спроби міждисциплінарного аналізу [9; 10]. Завдяки комплексному системному підходу в центрі уваги дослідників перебувають такі питання, як визначення функціонально-стильового статусу медіамовлення, вплив соціокультурних чинників на вибір мовних засобів, лінгво-медійні технології впливу і т. ін. Всебічно вивчається головна категорія медіалінгвістики – медіатекст: описуються різні типи медіатекстів, їх лінгво-форматні та культуроспецифічні ознаки, синтагматичні та стилістичні характеристики, інтерпретаційні властивості та ін.

Все вищезазначене свідчить про те, що наразі медіалінгвістика динамічно розвивається, інтерес до напрямку зростає в різних країнах, формуються дослідницькі школи. Так, в Санкт-Петербурзькому державному університеті в 2011 р. на базі інституту “Вища школа журналістики та масових комунікацій” був створений інформаційний ресурс medialing.spbu.ru – “Медіалінгвістика. XXI століття”, на якому зібрана велика бібліотека із зазначеної тематики, що містить навчальні посібники, монографії та збірники матеріалів наукових конференцій та семінарів, випуски наукового журналу “Медіалінгвістика”. З московською школою медіалінгвістики (філологічний

факультет МГУ імені М. В. Ломоносова) пов'язана розробка нового комплексного підходу до дослідження мови ЗМІ в аспекті сприйняття та продукування медіатексту [16] і висвітлення проблем мови ЗМІ в дискурсивному аспекті, що дозволяє проаналізувати медіатекст з урахуванням екстралінгвістичних факторів, які супроводжують його створення і відтворення [17].

Мета статті – розглянути основні наукові напрямки дослідження масмедійного комунікативного простору України протягом 2003–2015 рр.

В Україні дослідження процесів розвитку мови масової комунікації пов'язано з київською школою медіалінгвістики, представники якої зосередилися на всебічному вивченні політичних текстів. У 2003 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка з випускників аспірантури було створено наукову групу та відкрито бюджетну наукову підтему під керівництвом проф. Л. О. Кудрявцевої. У 2006–2010 рр. підтема називалася “Актуальні проблеми сучасного масмедійного дискурсу”, в 2011–2015 рр. – “Теорія і методологія сучасної медіалінгвістики”.

Предметом вивчення стали актуальні дискурсивні практики масмедійного комунікативного простору, мовна агресія в масмедійному політичному дискурсі, мовні моделі негативних / позитивних оцінок політичних масмедійних наративів, стратегії дискредитації політичних опонентів в дискурсі ЗМІ, мовні засоби впливу і маніпулювання в політичному масмедійному дискурсі, невербальні компоненти медіатекстів як складової піар-впливу, дискурс толерантності / інтолерантності в сучасних ЗМІ, ресурс впливу сленгової лексики в політичному масмедійному дискурсі, спортивний і дозвільний медіадискурс та ін.

У межах зазначеної проблематики членами наукової групи опубліковано близько 200 статей, підготовлено понад 10 кандидатських дисертацій, проф. Л. О. Кудрявцевою розроблені та викладаються такі навчальні курси, як “Мова ЗМІ як об'єкт лінгвістичного дослідження”, “Медіалінгвістика і російський медіатекст”, “Піар-вплив у сучасному масмедійному дискурсі”, готуються кандидатські та докторські дисертації (зі списком наукових робіт групи можна ознайомитися на сайті Української асоціації викладачів російської мови і літератури).

Спостереження за українськими мас-медіа протягом майже п'ятнадцяти років дозволило виявити актуальні процеси, характерні для комунікативного простору України, і простежити їх динаміку.

Дослідження українського масмедійного комунікативного простору в 2003–2009 рр. виявило, що політичний дискурс цього періоду: 1) визначається наративами президентських (2004 і 2009 рр.) і парламентських (2006 і 2007 рр.) виборчих кампаній; 2) характеризується жорстким протистоянням двох політичних сил (“біло-блакитних” і

“помаранчевих”); 3) однією з основних комунікативних стратегій вважається дискредитація політичного опонента [5, с. 215].

Для досягнення цієї мети використовується весь наявний арсенал емотивно-оцінних мовних і мовленнєвих засобів: використання субстандартної лексики, в тому числі безпрецедентної кількості лексико-фразеологічних одиниць кримінального жаргону, загального і молодіжного сленгу, обценних і брутально-просторічних лексико-фразеологічних одиниць, емотивно-експресивно-оцінних okazіonalіzmів, образливих епітетів, метафор, імен, назв, які характеризують того чи іншого політичного діяча, викликають емоційно-негативне ставлення до нього оточуючих.

В українському масмедійному дискурсі досить широко й різноманітно застосовується навішування вербальних ярликів, серед яких за своїм потенціалом впливу вирізняються прізвиська. У роботах І. Г. Приходько розглядається, як активне використання прізвиськ, які принижують статус особистості, служить одним із прийомів створення негативного образу політичного опонента [8]. У масмедійному просторі України спостерігається відхід від висміювання, жарту, мовної гри у бік соціального приниження та образи. Ця тенденція простежувалася в період виборчих кампаній 2004–2010 рр. і знову активізувалася з початком Євромайдана і спричинених ним подій. Значно збільшується кількість злих, непристойних особистісних найменувань. Номінації, які використовуються для позначення владних осіб, все частіше просуваються за емотивною шкалою від полюса “схвалення” до полюса “несхвалення”: спостерігається відхід від схвально-жартівливого, глузливого, іронічного прізвиська в бік принизливого, презирливого, зневажливого, образливого і навіть лайливого. Прізвиська політиків стали все частіше використовуватися з метою деперсоналізації особистості, зниження її статусу, що характерно для соціально-замкнених спільнот. У просторі масової комунікації активне використання подібних найменувань свідчить про криміналізованість соціуму.

Ще однією рисою, характерною для українського масмедійного дискурсу, є його яскраво виражена агресивність. Мовленнєва агресія в масовій комунікації може проявлятися за допомогою перенасиченості текстів ненормативною лексикою, порушення мовних норм, невмотивованого використання нових іншомовних слів, стилістично зниженої лексики і фразеології, прийомів мовної демагогії, “агресивних” метафор та ін. Дослідженню способів вираження мовної агресії присвячено дисертаційне дослідження Г. В. Завражиної [2]. Автор установлює, що прояви агресивності в масмедійному політичному дискурсі підпорядковані ряду агресивних мовних стратегій, основним засобом реалізації яких є інвектива, а метою – нанесення психологічної шкоди опоненту і зниження його соціального статусу. У роботі формулюються критерії виділення інвективних одиниць

мови, аналізуються основні прийоми реалізації інвективної мовної тактики, а також розглядаються основні лексичні та синтаксичні засоби, що мають інвективний потенціал.

Розвиток агресивного вектору в українському політичному дискурсі підтверджують і деякі зміни в концептуальній картині політичних реалій країни, що відбулися за десятирічний часовий проміжок. Динаміка цих змін відображена в роботах І. О. Філатенко [13], яка зробила спробу репрезентувати метафоричне моделювання фрагмента політичної дійсності України. Аналіз текстів політичного дискурсу дозволив автору здійснити когнітивно-прагматичний опис сучасної політичної метафори в російськомовній газетній комунікації України та виявити 15 актуальних метафоричних моделей (“Політичні реалії – це війна”, “Політичні реалії – це кухня”, “Політичні реалії – це стихія”, “Політичні реалії – це театр” та ін.), які формують 3 метафоричні парадигми (“політичні реалії – це подання”, “політичні реалії – це боротьба”, “політичні реалії – це гра”) за рахунок активізації типових фреймів і слотів. Було виявлено, що в газетній комунікації України 1998–2003 рр. політичні метафори послідовно реалізують такі прагматичні установки адресантів, як установка на оцінку, установка на створення комічного ефекту і установка на створення іронічного змісту.

За період 2004–2010 рр. в метафоричній репрезентації політичних реалій України відбулися зміни, що стосуються як об’єктивації метафоричних метамodelей, так і прагматичних установок адресантів і свідчать про посилення агресивного початку. Наприклад, парадигма “Політичні реалії – це боротьба” збагатилася новим компонентом – метафоричної моделлю “Політичні реалії – це кримінал” (з активізацією прагматичних змістів непримиренність, антагонізм, жорстокість), а парадигма “Політичні реалії – це подання” моделлю “Політичні реалії – це корида” (з активізацією прагматичних змістів непримиренність, антагонізм, небезпека, які раніше не спостерігалися) [6, с. 88–91].

Зараз І. О. Філатенко під керівництвом проф. Л. О. Кудрявцевої працює над докторською дисертацією, метою якої є всебічний опис мовленнєвої події в масмедійному політичному дискурсі України: визначення змісту поняття мовленнєва подія, подання її класифікації за змістовими та структурними параметрами, виявлення внутрішньої організації та особливостей вербалізації понятійних компонентів події [12; 14].

Дослідження мовних засобів маніпулятивного впливу в масмедійному політичному дискурсі України було предметом дисертаційної роботи Г. М. Подшивайлової [7]. Вона описала дискурс влади і опозиційний дискурс як види політичного дискурсу, показала особливості структури маніпулятивного впливу як багатовимірною явища, охарактеризувала

основні складові та мовні засоби маніпулятивного впливу в мас-медіа. Було виявлено, що основними вербальними складовими масмедійного політичного дискурсу є використання комічного, нагнітання страху, використання числа і відображення чуток. Представляється досить цікавим, що серед страхів, до яких апелюють ЗМІ України, виявилися побоювання іноземної експансії (різноманітних видів залежності України від інших держав), страх перед бандитизмом (кримінальними структурами), містичний страх (перед нечистою силою), страх перед націоналізмом / фашизмом / сталінізмом, страх перед тероризмом і руйнуванням навколишнього середовища (звичної для адресата середовища проживання). Серед речових засобів маніпулятивного впливу були виділені найменування, взаємодія експресивів і мовних штампів, метафоричність, імпліцитна інформація, використання двомовності передбачуваного реципієнта (україномовні вкраплення).

Такий важливий аспект дослідження масмедійного простору, як виявлення особливостей експлікації мовленнєвих засобів піар-впливу в політичному дискурсі Росії, України, США та Німеччини представлений в роботах І. С. Грабовенко. Автор теоретично обґрунтував особливості політичного публік рілейшнз, проаналізував його основні складові і функції [1]. Основні засоби і прийоми піар-впливу були розглянуті в лінгвістичному ракурсі, класифіковані за ознакою домінування плану змісту або плану вираження і проаналізовані з точки зору частотності і ефективності їх вживання. Так, серед імпліцитних речових засобів, використовуваних політиками у процесі надання піар-впливу найбільш затребуваними виявилися створення семантичного поля “свій / чужий”, використання висловлювань з імпліцитної семантикою та оціночних висловлювань, а серед експліцитних – використання номінацій, елементів комічного, аргументації та концептуальної метафори, а також використання прецедентних феноменів.

Київською школою медіалінгвістики проводяться дослідження і в напрямку типологічного опису текстів масової інформації. Так, Н. М. Стеценко була зроблена спроба аналізу структурно-семантичних і прагматичних особливостей новинних російськомовних медіатекстів України в аспекті теорії впливу з урахуванням полікодової природи медіатекстів [11]. Автор досліджував фатичну складову новинних публікацій, яка обумовлює тематичне наповнення, мовні особливості, а також трансформації макроструктури новинного російськомовного медіатексту України. Було виявлено, що новинні медіатексти мають значний потенціал впливу, який проявляється на рівні макроструктури у використанні прийомів інтерпретації новинної інформації, для чого застосовуються вербальні (цитати, прецедентні феномени, компоненти фактуальної інформації, експресивні засоби) і невербальні комунікативні засоби.

Інформаційно-аналітичні інтернет-тексти стали предметом дисертаційного дослідження К. О. Хан (Іванової) [15]. Установлено визначальні характеристики інформаційно-аналітичних інтернет-текстів, розглянуто медіалінгвістичні засоби вираження позиції автора, до яких відносяться загальна побудова і зміст тексту, форма побудови тексту, внутрішньотекстові зв'язки, різноманітні способи вираження оцінки та ставлення автора (меліоративна і пейоративна оцінна лексика, стилістично знижена лексика, ідеологічно модальна лексика, евфемізми, авторські неологізми та ін.).

Аналізуючи новинні медіатексти в українському масмедійному дискурсі, проф. Л. О. Кудрявцева дійшла висновку, що газетні та інтернет-новини, які за рахунок специфіки жанру повинні відрізнятися точністю, об'єктивністю і неупередженістю, насправді не є такими [3]. Новинні тексти демонструють відхід від об'єктивності у бік спроби зміни ціннісних орієнтирів, а також переформатування картини світу або її окремих фрагментів. Розглядаючи основні медійні та лінгвістичні способи маніпулятивного впливу на адресата, вчений показує, що автори новинних медіатекстів здійснюють маніпулювання на рівні відбору фактуальної інформації, на рівні фотозображення і змістовно-фактуальної інформації.

Одне з головних завдань медіалінгвістики – виробити оптимальну робочу схему аналізу медіатекстів, щоб, як справедливо зазначають Л. О. Кудрявцева і К. О. Іванова, вміти не просто бачити текст з певним змістом, а й розуміти його сутність (для кого, як і з якою метою було створено текст) [4]. Згідно з авторським баченням, найбільш оптимальний і повний аналіз медіатексту дозволяє провести саме дискурс-аналіз, що враховує лінгвістичні, медійні, соціальні, політичні та інші фактори, що стосуються тексту. Пропонована схема аналізу має такий вигляд: 1. Вихідні дані (назва статті, назва джерела, автор, дата створення). 2. Медіатопік; тематика. 3. Лінгвістичні характеристики: лексика і фразеологія; морфологія і синтаксис; стилістика (художні прийоми, мовна гра, риторичні фігури). 4. Медійні технології: візуальні засоби (розташування матеріалу, шрифт, графіка, зображення); звукові засоби; відео-супровід. 5. Комунікативна стратегія, яку реалізує даний медіатекст, і комунікативні тактики в медіатексті (мета, з якою створений медіатекст, і способи її реалізації; адресат і адресант медіатексту). 6. Відбір фактів, зв'язки і співвідношення між ними; прецедентність; гіпертекст [4, с. 25–26].

Важливий аспект діяльності київської школи медіалінгвістики пов'язаний з підготовкою та проведенням наукових семінарів, конференцій та форумів. Щороку в рамках роботи Міжнародної наукової конференції “Мова і культура”, яка проходить в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, наукова група готує засідання секції “Мова і засоби

масової комунікації”. Також колектив щорічно організовує і проводить міжнародну науково-практичну конференцію “Російська мова та література: проблеми вивчення і викладання”, один з узагальнених напрямків якої присвячено проблемам мови ЗМІ, медіалінгвістики і політичної лінгвістики. Цей науково-методичний форум має великий резонанс у науковій та навчальній русистичі: кожен раз для участі в ньому приїжджає близько двохсот гостей – фахівців у галузі викладання та дослідження російської мови з України, країн близького і далекого зарубіжжя. За підсумками конференцій видаються збірники наукових праць, у яких публікуються результати досліджень як вже відомих вчених-русистів, так і молодих філологів, що тільки розпочинають свій шлях у науці (опубліковано 8 збірників; останній збірник “Русский язык и литература: проблемы изучения и преподавания” вийшов у Києві в 2015 р.).

Таким чином, київська школа медіалінгвістики сьогодні – це досить велика група українських дослідників, які працюють у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка в парадигмі медіалінгвістики та вивчення лінгвомедійних практик і викладають цикл навчальних дисциплін, що складається зі спеціалізованих і основних курсів на всіх етапах навчання, включаючи бакалавріат і магістратуру.

Перспективи подальшого дослідження лінгвомедійних практик комунікативного простору України передбачають проведення наукових досліджень у порівняльному аспекті: необхідно проаналізувати тенденції розвитку україномовних ЗМІ порівняно з російськомовними й описати виявлені відмінності.

Л і т е р а т у р а :

1. *Грабовенко И. С.* Лингвистические измерения пиар-воздействия в массмедийном политическом дискурсе : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.15 “Общее языкознание” / И. С. Грабовенко. – К., 2012. – 19 с.
2. *Завражина А. В.* Речевая агрессия и средства ее выражения в массмедийном политическом дискурсе Украины (на материале русскоязычной газетной коммуникации) : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.02 “Русский язык” / А. В. Завражина. – К., 2008. – 20 с.
3. *Кудрявцева Л. А.* Новостные медиатексты : от информирования до манипулирования / Л. А. Кудрявцева // Русский язык и литература в пространстве мировой культуры : Материалы XIII Конгресса МАПРЯЛ (г. Гранада, Испания, 13–20 сентября 2015 г.). – МАПРЯЛ, СПб, 2015. – Т. 1. – С. 43–48.
4. *Кудрявцева Л. А.* Дискурс-анализ медиатекста / Л. А. Кудрявцева, К. А. Иванова // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – К., 2014. – № 4 (58). – С. 22–26.
5. *Кудрявцева Л. А.* Речевое воздействие в украинском массмедийном политическом дискурсе (2003–2008 гг.) / Л. А. Кудрявцева, А. В. Завражина,

- А. М. Подшивайлова, И. Г. Приходько, И. А. Филатенко // Язык – культура – человек : сб. науч. ст. к юбилею заслуж. проф. МГУ им. М. В. Ломоносова М. В. Всеволодовой. – М. : МАКС Пресс, 2008. – С. 215–223.
6. *Кудрявцева Л. А.* Языковые изменения дискурса интолерантности в украинском массмедийном пространстве / Л. А. Кудрявцева, И. Г. Приходько, И. А. Филатенко, И. Е. Дубчак // *Człowiek. Świadomość. Komunikacja. Internet.* – Warszawa, 2012. – С. 82–97.
 7. *Подшивайлова А. М.* Речевые средства манипулятивного воздействия в политическом дискурсе (на материале печатных русскоязычных СМИ Украины): автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.02 “Русский язык” / А. М. Подшивайлова. – К., 2009. – 20 с.
 8. *Приходько И. Г.* Личностные наименования элиты в украинских СМИ: тенденции и динамика / И. Г. Приходько // *Мовні і концептуальні картини світу.* – К., 2015. – Вип. 51. – Ч. 2. – С. 414–422.
 9. *Современный российский медиаполис* / [под ред. С. Г. Корконосенко]. – СПб. : Изд-во С.-Петербур. гос. ун-та, 2012. – 324 с.
 10. *Средства массовой информации в современном мире. Петербургские чтения : Материалы 52-й Междунар. науч.-практ. конф. (17–19 апреля 2013 г.)* / [отв. ред.-сост. С. Г. Корконосенко]. – СПб. : Изд-во С.-Петербур. гос. ун-та, 2013. – 280 с.
 11. *Стеценко Н. М.* Новостной медиатекст русскоязычных СМИ Украины : семантика, структура, прагматика : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.02 “Русский язык” / Н. М. Стеценко. – К., 2014. – 17 с.
 12. *Филатенко И. А.* Внутренняя организация речевого события в массмедийном политическом дискурсе Украины // И. А. Филатенко // *Мовні і концептуальні картини світу.* – К., 2013. – Вип. 46(4). – С. 181–192.
 13. *Филатенко И. А.* Современная политическая метафора в русскоязычной газетной коммуникации Украины : когнитивно-прагматическое описание : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.02 “Русский язык” / И. А. Филатенко. – К., 2003. – 20 с.
 14. *Филатенко И. А.* Фокусное vs фоновое речевое событие в массмедийном политическом дискурсе Украины / И. А. Филатенко // *Філологічні трактати.* – Т. 6. – № 1. – С. 124–129.
 15. *Хан К. А.* Лингвомедийные характеристики русскоязычных информационно-аналитических интернет-текстов : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.02 “Русский язык” / К. А. Хан. – К., 2016. – 16 с.
 16. *Язык средств массовой информации: уч. пособ.* / [под ред. М. Н. Володиной]. – М. : Акад. Проект; Альма Матер, 2008. – 760 с.
 17. *Язык и дискурс средств массовой информации в XXI веке* / [под ред. М. Н. Володиной]. – М. : Академический проект, 2011. – 332 с.

R e f e r e n c e s :

1. *Grabovenko I. S.* Lingvisticheskiye izmereniya piar-vozddeystviya v massmediynom politicheskom diskurse [The Linguistic Instrumentations of Public Relations in the Mass Media Political Discourse]: avtoref. dis. na soiskanie uch. stepeni kand. filol.

- nauk : spets. 10.02.15 "Obschee yazykoznaniiye" / I. S. Grabovenko. – K., 2012. – 19 s.
2. *Zavrzhina A. V.* Rechevaya agressiya i sredstva yeyo vyrazheniya v massmediynom politicheskom diskurse Ukrainyi (na materiale russkoyazyichnoy gazetnoy kommunikatsii) [Speech Aggression and Means of its Expression in Ukrainian Mass-media Political Discourse (Based on Russian Language Newspaper Communication)] : avtoref. dis. na soiskaniye uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.02 "Russkiy yazyk" / A. V. Zavrzhina. – K., 2008. – 20 s.
 3. *Kudryavtseva L. A.* Novostniye mediateksty : ot informirovaniya do manipulirovaniya [News media texts : from information to manipulation] / L. A. Kudryavtseva // *Russkiy yazyk i literatura v prostranstve mirovoy kultury : materialy XIII Kongressa MAPRYaL (g. Granada, Ispaniya, 13–20 sentyabrya 2015 g.)*. – MAPRYAL, SPb, 2015. – T. 1. – S. 43–48.
 4. *Kudryavtseva L. A.* Diskurs-analiz mediateksta [Discourse analysis of media text] / L. A. Kudryavtseva, K. A. Ivanova // *Russkiy yazyk, literatura, kultura v shkole i vuze*. – K., 2014. – № 4 (58). – S. 22–26.
 5. *Kudryavtseva L. A.* Rechevoye vozdeystviye v ukrainskom massmediynom politicheskom diskurse (2003–2008 gg.) [Speech influence in the Ukrainian massmedia political discourse (2003–2008)] / L. A. Kudryavtseva, A. V. Zavrzhina, A. M. Podshivaylova, I. G. Prihodko, I. A. Filatenko // *Yazyk – kultura – chelovek : sb. nauch. st. k yubileyu zasluzh. prof. MGU imeni M. V. Lomonosova M. V. Vsevolodovoy*. – M. : MAKS Press, 2008. – S. 215–223.
 6. *Kudryavtseva L. A.* Yazykovyie izmeneniya diskursa intolerantnosti v ukrainskom massmediynom prostranstve [Language changes in the discourse of intolerance in the Ukrainian mass media] / L. A. Kudryavtseva, I. G. Prihodko, I. A. Filatenko, I. E. Dubchak // *Chelovek. Soznaniye. Kommunikatsiya. Internet*. – Varshava, 2012. – S. 82–97.
 7. *Podshivaylova A. M.* Recheviye sredstva manipulyativnogo vozdeystviya v politicheskom diskurse (na materiale pechatnykh russkoyazyichnykh SMI Ukrainyi) [Linguistic Means of the Manipulative Influence in the Political Discourse (Based on Ukrainian printed Russian language Mass-Media)] : avtoref. dis. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.02 "Russkiy yazyk" / A. M. Podshivaylova. – K., 2009. – 20 s.
 8. *Prihodko I. G.* Lichnostniye naimenovaniya elity v ukrainskikh SMI : tendentsii i dinamika [The personal names of the elites in ukrainian media:trends and dynamics] / I. G. Prihodko // *Movni i kontseptualni kartini svitu*. – K., 2015. – Vip. 51. – Ch. 2. – S. 414–422.
 9. *Sovremenniy rossiyskiy mediapolis [Modern Russian Mediapolis]* / [pod red. S. G. Korkonosenko]. – SPb.: Izd-vo S.-Peterb. gos. un-tu, 2012. – 324 s.
 10. *Sredstva massovoy informatsii v sovremennom mire. Peterburgskie chteniya [Mass media in the modern world. Petersburg readings]* : materialy 52-y Mezhdunar. nauch.-prakt. konf. (17–19 aprelya 2013 g.) / [otv. red.-sost. S. G. Korkonosenko]. – SPb. : Izd-vo S.-Peterb. gos. un-t, 2013. – 280 s.
 11. *Stetsenko N. M.* Novostnoy mediatekst russkoyazyichnykh SMI Ukrainyi : semantika, struktura, pragmatika [News media texts in the Ukrainian mass media edited in the Russian language: semantics, structure, pragmatics] : avtoref. dis. na soiskanie uch.

- stepeni kand. filol. nauk: spets. 10.02.02 "Russkiy yazyik" / N. M. Stetsenko. – K., 2014. – 17 s.
12. *Filatenko I. A.* Vnutrennyaya organizatsiya rechevogo sobytiya v massmediynom politicheskom diskurse Ukrainy [The internal organization of speech event in political discourse of mass media of Ukraine] / I. A. Filatenko // *Movni i kontseptualni kartini svitu.* – K., 2013. – Vyp. 46 (4). – S. 181–192.
 13. *Filatenko I. A.* Sovremennaya politicheskaya metafora v russkoyazyichnoy gazetnoy kommunikatsii Ukrainy : kognitivno-pragmaticheskoye opisaniye [Modern Political Metaphor in Russian Language Newspaper Communication of Ukraine : Cognitive and Pragmatic Description] : avtoref. dis. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.02 "Russkiy yazyik" / I. A. Filatenko. – K., 2003. – 20 s.
 14. *Filatenko I. A.* Fokusnoye vs fonovoye rechevoye sobytiye v massmediynom politicheskom diskurse Ukrainy [Focal speech event vs background speech event in the political discourse of mass media of Ukraine] / I. A. Filatenko // *Filologichni traktati.* – T. 6. – № 1. – S. 124–129.
 15. *Han K. A.* Lingvomediyne harakteristiki russkoyazyichnykh informatsionno-analiticheskikh internet-tekstov [Medialinguistic characteristics of the informational-analytical internet-texts in Russian language] : avtoref. dis. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.02 "Russkiy yazyik" / K. A. Han. – K., 2016. – 16 s.
 16. *Yazyik sredstv massovoy informatsii* [Language of the media] : uch. posob. / [pod red. M. N. Volodinoy]. – M. : Akad. Proekt; Alma Mater, 2008. – 760 s.
 17. *Yazyk i diskurs sredstv massovoy informatsii v XXI veke* [Language and discourse of the media in the XXI century] / [pod red. M. N. Volodinoy]. – M. : Akad. proekt, 2011. – 332 s.

Приходько И. Г. Киевская школа медиалингвистики: основные направления исследования украинского массмедийного пространства.

Расширение медиапространства, медиатизация современного социума и использование СМИ в качестве инструмента глобальных информационных войн способствуют развитию медиалингвистики как научной дисциплины. Интерес к данному направлению растет в разных странах, формируются исследовательские школы. В статье рассматриваются основные научные направления исследования массмедийного коммуникативного пространства Украины на протяжении 2003–2015 гг.

Ключевые слова: медиалингвистика, медиакоммуникация, медиатекст, массмедийный дискурс.

Prihodko I. G. Kiev school of mediallynguistics: main directions of research of the Ukrainian mass media space.

The extension of mediaspace, increase of speech production and number of participants in it, mediatization of modern society, global information wars and use of massmedia as an instrument of these wars, growth of manipulative speech influence in the mediatexts promote the development of mediallynguistics as a scientific discipline and introduction mediaeducation into the syllabus of training linguists. Interest in this area is growing in different countries, formed the research schools. In Ukraine, the study of the processes of language development of mass communication is associated with Kiev school of mediallynguistics, representatives of which focused on a comprehensive study of the political media texts. The paradigm of mediallynguistics examines current practices of political, mass media, sport and leisure media discourses. The article discusses the main research areas of research of the mass media communication space of Ukraine for 2003–2015 years.

Keywords: mediallynguistics, media communications, media text, mass media discourse.